

Vlaams
Parlement

vergadering **C90 – LEE13**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 7 januari 2014

VOORLOPIGE VERSIE

Niet citeren zonder de bron te vermelden

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Vanlerberghe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de resultaten van de inventarisatieoperatie van de historisch permanente graslanden in West-Vlaanderen door het INBO - 604 (2013-2014)	3
Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanpak van de fijnstofvervuiling - 616 (2013-2014)	
Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de recente resultaten van studies rond de uitstoot van fijn stof en de gevolgen voor de mens - 617 (2013-2014)	
Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de resultaten van een nieuw onderzoek over de fijnstofuitstoot van houtkachels - 624 (2013-2014)	5
Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de evaluatie van de cijfers van 2012 inzake huishoudelijke afvalstoffen - 629 (2013-2014)	12
Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de MiNa-werkers - 639 (2013-2014)	14
Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over radioactief materiaal bij de ontmanteling van vliegtuigen op de luchthaven van Oostende - 661 (2013-2014)	15
■	

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Vanlerberghe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de resultaten van de inventarisatieoperatie van de historisch permanente graslanden in West-Vlaanderen door het INBO - 604 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Vanlerberghe heeft het woord.

De heer Jurgen Vanlerberghe: Minister, eind juni werd bekendgemaakt dat het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) samen met het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) van start zou gaan met een grootschalige inventarisatie van de historisch permanente graslanden in de kustpolders van West-Vlaanderen.

In juli en augustus zouden de eigenschappen van elk individueel perceel aan de hand van een eenduidig en onweerlegbaar protocol worden genoteerd. De veldcampagnegegevens zouden dan worden aangevuld met informatie over het reliëf, om tegen oktober met een nieuwe digitale kaart te komen, waaruit duidelijk af te leiden valt tot welk bepaald type een perceel behoort. De doelstelling is om een aantal historische discussies op die manier voor eens en voor altijd te beslechten.

Dat moet de overheid, in haar verschillende hoedanigheden, in staat stellen om onweerlegbaar aan te tonen of er vegetatie- of reliëfwijzigingen zijn gebeurd. Dat kan de handhaving en controle verbeteren, zeker voor de graslanden die geen deel uitmaken van de speciale beschermingszones. Dat is absoluut nodig, gezien het grote ecologische, milieukundige en landbouwkundige belang van de graslanden, en het gegeven dat de laatste jaren talrijke hectaren van deze graslanden onherstelbaar gescheurd zijn.

Minister, oktober 2013 ligt inmiddels al een tijdje achter ons, maar tot op vandaag blijft het stil rond de resultaten van de veldcampagne. Ik had dan ook graag een stand van zaken van u gekregen. Kunt u al iets zeggen over de resultaten? Kunnen we inzage krijgen in de nieuwe kaart? Is er, zoals enigszins verwacht werd, veel discrepantie tussen de nieuwe kaart en de oudere biologische waarderingskaarten? Zo ja, wat is daar de oorzaak van? Is er al duidelijkheid over de volgende stappen die genomen zullen worden om de historisch permanente graslanden, die werden aangeduid op de nieuwe kaart, maar niet binnen de huidige beschermingszones liggen, beter te beschermen?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, minister, collega's, dit dossier loopt al heel lang. Ik herinner mij nog vragen tijdens de voorgaande legislatuur, en wellicht zelfs in de legislatuur daarvoor. De minister heeft al een groot deel van het te verrichten werk verricht, om op een oordeelkundige manier beslissingen te kunnen nemen. We hebben in het verleden meermaals meegemaakt dat de overheid beslissingen nam van vandaag op morgen, om dan na verloop van tijd te moeten terugkrabbelen. We hebben nood aan een doordachte beslissingen voor de lange termijn, zonder dat de eigendomsrechten van diverse eigenaars geschonden worden op middellange en lange termijn.

Ik kijk uit naar het antwoord van de minister, maar wil alvast alle collega's oproepen om in dit dossier zeer voorzichtig te werk te gaan.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Vanlerberghe, er is in totaal 14.500 hectare van de West-Vlaamse kustpolders en het Meetjeslandse krekengebied gecontroleerd op al dan niet historisch permanent grasland. Voor een deel van die 14.500 hectare gaf het gecombineerde gebruik van recente reeksen luchtfoto's en de eenmalige perceelregistratie van de landbouwpercelen voldoende bewijslast op het vlak van graslandcontinuïteit en de

aanwezigheid van microreliëf. Voor die graslanden was bijgevolg geen bijkomend veldbezoek nodig.

Ook eigendommen van de overheid of van erkende terreinbeherende verenigingen, alsook percelen gelegen in beschermd landschap, werden niet opgenomen in de veldcampagne. Voor die percelen gebeurde alleen een controle van de biologische waarderingskaarten via luchtfoto. Ten slotte werden percelen die alleen vanwege hun faunabelang voldoen aan de definitie van historisch permanent grasland, evenmin bezocht tijdens de veldcampagne, aangezien dit doorslaggevend criterium tijdens een eenmalig terreinbezoek niet beoordeeld kan worden.

Dat betekent dat uiteindelijk van 4740 hectare velddata met betrekking tot landgebruik, microreliëf en HPG-indicatieve (historisch permanent grasland) plantensoorten werden ingezameld. De data werden opgeslagen in de centrale HPG-databank op het INBO en resulteerden in een uitspraak over de al dan niet HPG-classificatie. Het eindoordeel werd dus niet gevraagd aan de individuele veldwerkers, maar de classificatie gebeurde geautomatiseerd via vaste beslissingsregels, vervat in de databank, waardoor een heel objectieve methode, analyse en classificatie mogelijk werden.

Om de desktopbeoordeling te controleren op zijn betrouwbaarheid, werd van de percelen die via luchtfotoanalyse als historisch permanent grasland getypeerd werden, een representatieve steekproef op het terrein gedaan en werden gegevens verzameld. Om de betrouwbaarheid van de veldwaarnemingen te controleren, werd uit de percelen van de veldcampagne een representatieve steekproef genomen, die door twee verschillende teams onafhankelijk van elkaar bezocht werden.

Uit de resultaten van beide steekproeven blijkt dat de betrouwbaarheid van de veldwaarnemingen hoogsignificant is. Alleen voor percelen die tijdens de veldcampagne recent gemaaid of zeer begraasd waren, was het niet altijd haalbaar om een finale uitspraak te doen. Die werden dan als 'onbeslist' opgenomen.

Het eindproduct is een geactualiseerde kaart van de historisch permanente graslanden binnen het studiegebied. Elk perceel bevat ook een BWK-typering (biologische waarderingskaart). De databank is dus samengesteld uit drie categorieën. Ten eerste: HPG. Ten tweede: HPG-fauna, een geactualiseerde kaartlaag met fauna. Die categorie omvat permanent cultuurgrasland met belang voor fauna, opgenomen in de eenmalige perceelregistratie en niet vervat in de eerste categorie. En ten derde: HPG-onbeslist.

Samengevat is in 2013 binnen het studiegebied 11.812 hectare historisch permanent grasland aanwezig. De categorie 'HPG-onbeslist' omvat 430 hectare. Het studierapport en de bijhorende kaart worden momenteel gefinaliseerd en worden binnenkort beschikbaar gesteld via de website van het INBO. De biologische waarderingskaarten uit de karteerperiode 1997-2004 zijn binnen de landbouwstreek Polders veeleer als verouderd en niet meer gebiedsdekkend dan als betrouwbaar te klasseren. Dat was een belangrijk knelpunt om tot een algemeen aanvaarde HPG-kaart te komen en de aanleiding tot de opdracht voor de campagne.

Wel eenduidig vast te stellen, is een recente afname van 44 hectare van de oppervlakte historisch permanent grasland binnen de bezochte percelen van de veldcampagne. Op basis van luchtfoto's en landbouwregistraties die de voorbije vijf jaar onafgebroken en ontegensprekelijk grasland laten zien, bleken sommige terreinen tijdens het veldwerk van juni 2013 omgezet naar een andere bestemming.

Na grondige kennisname van het studierapport kan in overleg met het ANB en het INBO over eventuele vervolgstappen beslist worden. Daarbij zullen de afgebakende instandhoudingsdoelstellingen uiteraard een cruciale rol spelen. Intussen blijven de bestaande instrumenten, zoals het verwervingsbeleid en de vergunningsplicht of het verbod op wijziging van HPG uiteraard onverminderd van toepassing. Er is binnen de regering ook de afspraak gemaakt dat dat mee in rekening wordt gebracht bij de instandhoudingsdoelstellingen.

De voorzitter: De heer Vanlerberghe heeft het woord.

De heer Jurgen Vanlerberghe: Minister, ik dank u voor uw antwoord en de communicatie over de resultaten. Het blijkt dus dat er wel degelijk nog hier en daar graslanden worden gescheurd. U had het over 44 hectare. We kunnen natuurlijk lang blijven stilstaan bij discussies over het verleden en de zwarte piet blijven doorspelen of schuldigen blijven aanwijzen, maar het is nu vooral van belang dan er acties worden ondernomen om te vermijden dat er in de toekomst nog land zal worden gescheurd en vooral door individuele landbouwers die achteraf – en soms niet eens ten onrechte – stellen dat ze van niets wisten.

Een van de belangrijkste uitdagingen zou kunnen zijn dat de gegevens ook worden opgenomen in de achtergrondkaarten bij de perceelsaangifte bij de perceelsregistratie. Dat gebeurde niet in het verleden, om de redenen die u aangaf in uw antwoord. Over deze nieuwe kaarten zou er overeenstemming moeten zijn met ANB, INBO, de Vlaamse Landmaatschappij, maar ook met de landbouwadministratie. Het zou een hele stap vooruit zijn als via de landbouwadministratie de gegevens van de kaart ook zouden worden meegegeven bij de perceelsregistratie, zonder dat het door de heer Verfaillie fel verdedigde eigendomsrecht al te zeer in vraag wordt gesteld.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanpak van de fijnstofvervuiling - 616 (2013-2014)

Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de recente resultaten van studies rond de uitstoot van fijn stof en de gevolgen voor de mens - 617 (2013-2014)

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de resultaten van een nieuw onderzoek over de fijnstofuitstoot van houtkachels - 624 (2013-2014)

De heer Bart Martens: Minister, begin december verschenen er een aantal opmerkelijke rapporten over de fijnstofproblematiek. Uit een rapport van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) blijkt houtverbranding in open haarden en kachels de grootste bron van de fijnstofvervuiling, meer nog dus dan het verkeer. Niet elke kachel is uitgerust met een tweede verbrandingskamer. Er zijn nog een heleboel oude kachels die veel fijn stof uitbraken. Het gevolg is dat intussen houtverbranding de grootste bron van fijn stof is geworden.

Uit het jaarrapport 2012 van de VMM blijkt dat er iets minder fijn stof in de lucht zit, maar dat de Europese norm van 50 microgram per kubieke meter, die maximaal 35 keer per jaar mag worden overschreden, op veel plaatsen in ons land meer wordt overschreden. We zijn dus nog altijd niet in orde met de Europese luchtkwaliteitsnormen. Die Europese luchtkwaliteitsnormen blijken ook al geen veilige norm te zijn om de volksgezondheid te vrijwaren. Dat blijkt uit het onderzoek van een aantal Utrechtse onderzoekers die bij meer dan 365.000 Europeanen data hebben verzameld waaruit blijkt dat er zich toch belangrijke gezondheidseffecten voordoen bij de Europese normen voor fijn stof, zelfs als die zouden worden gehaald.

Als klap op de vuurpijl publiceerde ook het Europees Milieuagentschap (European Environment Agency – EEA) een studie waaruit bleek dat 90 procent van de Europese burgers in de steden blootgesteld is aan te hoge concentraties luchtvervuilende deeltjes, waardoor zij een grotere kans hebben op ademhalingsproblemen, hart- en vaatziekten en

vroegtijdig overlijden. Het EEA toetste de luchtkwaliteit in Europa aan de aanbevelingen van de Wereldgezondheidsorganisatie (World Health Organization – WHO).

Minister, wat gaat u concreet doen om het probleem van houtverbranding in kachels en open haarden aan te pakken? Welke maatregelen kunnen er nog worden genomen om de fijnstofuitstoot door die bron aan te pakken? Klopt het dat vandaag nog enkel houtkachels worden verkocht die aan veel strengere verbrandings- en emissie-eisen voldoen? Indien niet, wordt er overleg met de federale overheid gepland om het in de handel brengen van ‘vuilere’ kachels te verbieden? Wordt het buiten gebruik stellen van verouderde, vervuilende kachels op een of andere manier gestimuleerd? Bent u dat van plan?

21 steden en gemeenten blijken al over een gemeentelijk reglement te beschikken om in bepaalde meteorologisch ongunstige omstandigheden de houtverbranding aan banden te leggen. Bent u van plan om zo'n aanpak ook voor te stellen voor andere lokale besturen? Wordt er een overleg gepland met deze lokale besturen om gezamenlijk af te spreken en te communiceren onder welke weersomstandigheden maatregelen worden genomen, bijvoorbeeld tegelijk met de snelheidsverlaging op de autosnelwegen? Het zou misschien een makkelijk communiceerbaar moment zijn om ook in die steden die daartoe beslissen, bijkomende maatregelen te nemen voor houtverbranding.

Acht u het nuttig om de sensibiliseringscampagne ‘Stook Slim’ te herhalen en het belang van het niet gebruiken van behandeld hout in kachels en open haarden nogmaals te benadrukken? Wat is uw reactie op het wetenschappelijk onderzoek dat stelt dat de Europese luchtkwaliteitsnormen inzake fijn stof veel te soepel zijn om gezondheidseffecten voldoende tegen te gaan?

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Voorzitter, er is natuurlijk al veel gezegd. Professor chemie Willy Maenhaut van de Universiteit Antwerpen (UA) stelt dat houtkachels, open haarden en kampvuren het meeste fijn stof rechtstreeks de lucht injagen, en dat zou de uitstoot door dieselwagens in Vlaanderen zelfs voorbijsteken. Nieuw cijfermateriaal van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) geeft hem gelijk. Volgens de professor volstaat het niet om het verkeer in snelheid te beperken bij smogalarm, maar moet er ook actie ondernomen worden op het vlak van houtverbranding. In de winter stoken de mensen een beetje bij, en zeker op het platteland zou de uitstoot door hout recordhoogtes bereiken. Ook de nasleep van de crisis deed heel wat mensen teruggrijpen naar hout als verwarmingsbron. Het is een vernieuwbare bron van energie, dus in dat opzicht is het wel mooi, maar ook de gevolgen zijn duidelijk. De VMM wijst ook op de vele verouderde kachels die in gebruik zijn. Nieuwe kachels zouden wel performant zijn en een betere verbranding hebben, maar het probleem blijft natuurlijk dat er nog zeer veel verouderde kachels zijn.

Enkele dagen eerder werden de resultaten van een grootschalig onderzoek door de Universiteit van Utrecht gepubliceerd. Het is een van de grootste Europese studies die werden uitgevoerd naar de effecten van fijn stof op onze gezondheid. Uit de studie blijkt dat fijn stof tot ver onder de norm van 25 microgram per kubieke meter dodelijk is. De Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) hanteert een bovengrens van 10 microgram. De na te leven normen zijn natuurlijk beïnvloed door de economische realiteit.

Minister, wat is uw reactie op de onderzoeksresultaten van UA en VMM betreffende houtverbranding? Betekenen deze resultaten dat het beleid om de uitstoot van fijn stof te reduceren, aangevuld moet worden met extra maatregelen rond houtverbranding bij particulieren? Ik denk dan ook aan het verbieden van houtverbranding op bepaalde dagen of aan het stimuleren van het plaatsen van een nieuwe kachel. Misschien zijn er nog andere mogelijke maatregelen. Wat is uw reactie op de studie van de Utrechtse universiteit? De Hasseltse professor Nawrot, die de studie voor Het Laatste Nieuws becommentarieerde, stelt

dat de Europese normen een vals veiligheidsgevoel aan de burger kunnen geven. Hoe ziet u dat?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, er is natuurlijk al heel veel aan bod geweest. De aanleiding van de vragen is duidelijk, namelijk de media-aandacht in december voor een nieuw onderzoek van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), waarbij er sterk vanuit werd gegaan dat de impact van fijn stof van houtkachels compleet wordt onderschat en problematisch is. Ik ben dus blij dat ook al voor deze studie bekend werd, het probleem werd onderkend. Toch vooraf een kanttekening: houtkachels worden doorgaans gebruikt voor bij- of sfeerverwarming, maar er zijn ook nog woningen waar uitsluitend met houtkachels wordt verwarmd. We moeten dus nuanceren en niet onmiddellijk bij wijze van spreken woningen onbewoonbaar willen verklaren omdat zij uitsluitend met houtkachels worden verwarmd.

Dat neemt niet weg dat het probleem van het fijn stof op een goede manier moet worden aangepakt. Uit de studie blijkt dat de houtverbranding een aandeel van 41 procent zou hebben in de totale fijnstofuitstoot in Vlaanderen. U vaardigde reeds scherpere normen voor nieuwe houtkachels in Vlaanderen uit, maar er zijn natuurlijk veel open haarden en kachels die al voor de invoering van die nieuwe normen bestonden. In de media pleiten experts onder meer voor een stookverbod wanneer een algemeen smogalarm van kracht is, uiteraard met uitzondering voor die huishoudens waar enkel met hout wordt verwarmd.

Volgens de studie zou het verkeer in de stad een grotere impact hebben dan op het platteland, wat doet uitschijnen dat de houtverbranding op het platteland het grootste probleem zou zijn. Uiteraard is in de stad meer geconcentreerd verkeer en zijn er wellicht ook minder open haarden en houtkachels in de woningen aanwezig.

De Bond Beter Leefmilieu gelooft minder in een stookverbod wanneer een algemeen smogalarm van kracht is. De organisatie wil eerder inzetten op een verbod op verbrandingen in de openlucht. Een andere opvallende conclusie is dat ook houtpelletkachels niet goed scoren op het vlak van fijnstofuitstoot. Zij doen het wel veel beter dan oude houtkachels, maar toch is hun negatieve impact op de luchtkwaliteit veel groter dan bijvoorbeeld die van moderne gasketels.

In het verleden legde u aan lokale besturen mogelijke maatregelen voor. Ook zetten uw diensten en u in op sensibiliserende campagnes. Aansluitend wil ik u toch nog een aantal vragen voorleggen. Wat is uw reactie en die van uw experts op de resultaten van dit VITO-onderzoek? Noopt dit onderzoek tot een bijsturing van het beleid ten voordele van milieu-, klimaat- en energievriendelijke maatregelen? Blijkt uit het onderzoek dat er daadwerkelijk een duidelijk verschil inzake fijnstofuitstoot is tussen openluchtverbrandingen en verbrandingen in houtkachels en open haarden?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, minister, collega's, de afgelopen maanden hebben de fijnstofuitstoot en de luchtvervuiling in het algemeen de mediaberichten over het milieu gedomineerd. In elk geval groeit de wetenschappelijke bezorgdheid. Uit tal van studies is al gebleken dat luchtvervuiling en meer in het bijzonder fijn stof de belangrijkste ziekmaker uit onze omgeving is. Uit allerlei toxicologische en epidemiologische studies van verschillende privé- en openbare instellingen in binnen- en buitenland – ook van de Wereldgezondheidsorganisatie – blijkt dat het probleem van luchtvervuiling en fijn stof wordt onderschat. Wij weten ook al langer dat de Europese normen – die het enige referentiepunt zijn voor het Vlaamse beleid – geen wetenschappelijke grond hebben. Zij zijn het resultaat van een politiek compromis. En dat is een probleem.

Wat de studie over houtverbranding zegt, is toch verrassend. Wetenschappers waarschuwen al enkele jaren voor de fijnstofuitstoot via houtverbranding – zeker in de openlucht, maar ook in kachels en open haarden. Dat houtverbranding de belangrijkste oorzaak is van fijn stof, verrast wellicht iedereen. De vraag is dan ook evident: welke maatregelen zult u treffen? Zult u bijvoorbeeld een stookverbod invoeren wanneer de fijnstofconcentraties zeer hoog zijn, zoals bij smogalarm? Zijn er nog andere maatregelen die u in overweging neemt?

Wat de aard van de vervuiling betreft, heb ik gelezen dat het bewuste onderzoek over de totale uitstoot van in de lucht zwevende deeltjes kleiner dan 10 micrometer gaat: de zogenaamde PM10. Inmiddels weten wij dat elementaire koolstof – black carbon – voor de grootste problemen zorgt. Dat werd in deze studie niet onderzocht. Ook bij houtverbranding wordt nogal wat roet uitgestoten. Vermoedelijk is het probleem van roetuitstoot gelijkaardig aan dat van de totale fijnstofuitstoot. Toch lijkt het mij interessant om dat te onderzoeken, zodat wij een beter inzicht verkrijgen in de gevolgen voor de volksgezondheid.

Een laatste punt betreft de lessen die u ongetwijfeld uit deze studie wilt trekken. Ik veronderstel dat u extra maatregelen in overweging zult nemen. Dat mag er evenwel niet toe leiden dat uw aandacht voor het verkeer als producent van fijnstof mag verslappen. De afgelopen jaren is vanuit het Vlaams Parlement geregeld op de nagel geklopt dat u onvoldoende doet om die emissies vanwege het verkeer in te perken. Onlangs nog werden lage-emissiezones ingesteld, wat positief is. Toen ik daarover in het verleden vragen stelde, werd dat categoriek terzijde geschoven. De geesten zijn inmiddels geëvolueerd. U overlegt met uw federale collega om ter zake een regeling uit te werken.

Ik hoop dat deze nieuwe informatie er niet toe leidt dat u uw aandacht voor verkeersvervuiling laat verslappen. Mevrouw Rombouts zei het immers al: in de steden zijn de fijnstofconcentraties voornamelijk aan het verkeer te wijten. Het verkeer is voorts ook een belangrijke bron van andere vormen van luchtvervuiling, zoals de stikstofoxide die door dieselwagens wordt uitgestoten en zeer schadelijk is voor de volksgezondheid. De aandacht voor het verkeer als bron van vervuiling mag zeker niet verzwakken.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer Martens, ik was verbaasd toen ik uw uiteenzetting aanhoorde. Op 24 februari van vorig jaar heb ik precies dezelfde vraag gesteld, over fijnstofuitstoot en verouderde verwarmingstoestellen, maar toen is die onontvankelijk verklaard. Ik had op dat ogenblik wel geen wetenschappelijke studie in handen. Maar dit terzijde.

Minister, uit uw antwoord op mijn schriftelijke vraag heb ik onthouden dat de normen in het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM) zijn geïntegreerd. Er is ook een koninklijk besluit goedgekeurd en u hebt de federale overheid aangespoord om een ambitieuze Belgische productnormering voor houtkachels uit te werken. U zag evenwel geen mogelijkheden om premies toe te kennen om kwalitatief betere houtkachels te promoten. Deze studie kan evenwel leiden tot nieuwe inzichten. Daarom verneem ik graag of u nieuwe inzichten hebt opgedaan inzake het beleid ten aanzien van verouderde houtkachels sinds ik u mijn schriftelijke vraag van 24 februari 2013 heb voorgelegd.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, het is juist dat deze discussie hier al is gevoerd – via schriftelijke vragen en antwoorden, maar ook met vragen om uitleg. Twee jaar geleden gebeurde dat ook, toen het Luchtkwaliteitsplan is voorgesteld. Omdat het zaken betreft die vlug worden vergeten, wil ik toch vermelden dat de luchtkwaliteit en het soort verontreinigende stoffen de afgelopen tien jaar globaal zijn verbeterd. De inspanningen leveren dus resultaat op. Dat betekent niet dat we er al zijn. Ik blijf herhalen dat we extra maatregelen moeten nemen. We moeten het beleid op dat vlak versterken. Dat doen we ook.

Met betrekking tot de afkomst van fijn stof is er inderdaad onderzoek dat tot nieuwe inzichten leidt. We zijn zeker van de fijnstofconcentraties die we in Vlaanderen meten. Maar er bestaat nog heel veel wetenschappelijke onduidelijkheid over de specifieke bronnen. Dat is ook afhankelijk van streek tot streek, van de invloed van industrie, verkeer of andere factoren op het platteland. Het is overall anders. Het blijft tot in de details niet zo duidelijk wat waarvoor verantwoordelijk is. Daarom moeten we verder leren uit het onderzoek.

Recent onderzoek toont aan dat de uitstoot van primaire stofdeeltjes in belangrijke mate afkomstig is van het gebruik van houtkachels. Natuurlijk zijn er ook het verkeer, de industrie en de landbouw. Dat zijn de globale grote boosdoeners. Het onderzoek leidt ook tot nieuwe inzichten met betrekking tot gezondheidsaspecten. Niemand twijfelt eraan dat fijn stof schadelijk is. Nieuwe studies tonen telkens weer een verband aan tussen fijnstofconcentraties en gezondheidsaspecten of verloren gegane gezonde levensjaren.

De Europese Commissie plant ook extra maatregelen. Dit maatregelenpakket zou de basis moeten leggen voor ambitieuze doelstellingen en strengere emissiegrenswaarden. Wij volgen de voorstellen van dit maatregelenpakket uiteraard goed op. Uiteraard verlenen we onze medewerking om te komen tot ambitieuze en ook haalbare initiatieven.

Mijnheer Sanctorum, roet is iets wat verder moet worden bestudeerd. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) is daar koploper. Zij werkt mee aan een Europees onderzoeksproject. Het klopt dat we ook daarover in Vlaanderen extra onderzoek kunnen gebruiken.

De Europese luchtkwaliteitsnormen houden niet alleen rekening met gezondheidseffecten, maar ook met de technische en economische haalbaarheid. Zij zijn inderdaad een compromis tussen wat gezondheidskundig wenselijk en economisch haalbaar is. Het beleid zal blijvend aandacht besteden aan een vermindering van de fijnstofconcentraties, ook indien de Europese grenswaarden al zouden bereikt zijn.

Wat betreft het gebruik van houtkachels, is het in de eerste plaats belangrijk om een performant toestel aan te kopen. Een koninklijk besluit heeft inderdaad een verstrenging opgelegd. Productnormering is een federale materie. Vervolgens rust een grote verantwoordelijkheid bij de gebruiker van de houtkachel. Je kunt wel een performant toestel hebben, maar als je daar vervuild hout in stookt of zelfs afval, heb je natuurlijk heel veel meer luchtverontreiniging. Ik heb het dan over gevernist, geverfd of geïmpregneerd houtafval, of over plastic, drankbrikjes en petflessen. Dit is verantwoordelijk voor een enorme uitstoot van fijn stof. Er zijn ook dioxines en zware metalen. Daarom zetten wij sterk in op de 'Stook Slim'-campagne. Wij moeten de mensen wakker schudden en sensibiliseren over hoe ze met een houtkachel moeten omgaan. Ik ben ervan overtuigd dat de meesten onder ons ondertussen wel weten hoe een houtkachel moet gebruikt worden. Preventiecampagnes moeten vaak herhaald worden.

Ik ben er echter van overtuigd dat vooral ook minder stoken zal bijdragen tot zowel onze luchtkwaliteitsdoelstellingen als onze klimaatdoelstellingen. Ook daar is er een win-win in een aantal maatregelen die we nemen in het kader van het Vlaams Klimaatplan. Onlangs hebben wij vanuit het Klimaatfonds extra maatregelen genomen met betrekking tot isolatie. Ook dat leidt ertoe dat mensen minder moeten stoken en dus ook minder fijn stof uitstoten.

Daarnaast komt er een verhoogde energiepremie voor iedereen die tegelijkertijd zijn muur isoleert en de ramen vervangt door hoogrendementsglas.

Uiteraard moeten we gepaste maatregelen nemen waar dat nodig is. Dit vraagt een inspanning van zowel de industrie als van particulieren en van verschillende sectoren zoals mobiliteit en landbouw.

Mevrouw Rombouts, onderzoek over verbrandingen in open lucht toont aan dat de emissies daarbij een stuk hoger zijn dan bij verbranding in kachels en open haarden. Daarom zijn er in

de zogenaamde VLAREM-trein 2013 bepalingen opgenomen om voor verbranding in open lucht in een duidelijk beschreven wettelijk kader te voorzien.

Ik heb twee jaar geleden al aangekondigd dat we moeten verbieden om te stoken tijdens de smogmomenten. We moeten vragen dat men dit lokaal opneemt. Een aantal gemeenten doen dit nu al. Wij blijven de gemeenten sensibiliseren om dit toe te passen. Wanneer er smog is, moet het extra stoken worden ontmoedigd. Voor mensen die enkel dat als verwarming hebben, is dat weer een andere zaak. Maar voor mensen die dat voor de gezelligheid of voor de luxe doen, moet dat worden beperkt. Deze maatregel kunnen we blijvend aanmoedigen bij de lokale besturen.

Nogmaals, het is mijn aanvoelen dat er nog heel veel sensibiliseringswerk nodig is.

De heer Bart Martens: Minister, dank u voor uw antwoord. Ik ben blij te vernemen dat wij meewerken aan een verdere evolutie van het normenkader. Volgens mij moet daarbij rekening worden gehouden met de suggestie van de heer Sanctorum. Er moet niet enkel gekeken worden naar de PM10-groep, van het grovere fijn stof, maar ook naar de elementaire koolstof- en de fijnstofdeeltjes die kankerverwekkende polyaromatische koolwaterstoffen en benzopyrenen in zich dragen. Ook dat is afhankelijk van de bron van het fijn stof.

Ik ben ook blij dat die campagne Stook Slim wordt voortgezet en dat mensen ertoe worden aangezet om minder te stoken. Federaal is er een nieuw KB. De lokale besturen worden gesensibiliseerd om in dezelfde weersomstandigheden mensen ertoe aan te zetten de kachel uit te laten, ten minste voor de gezinnen die dat enkel als sfeerverwarming gebruiken.

Wat ik nog niet heb vernomen, is of u ook maatregelen plant om aan te moedigen dat verouderde en vervuilende kachels buiten gebruik worden gesteld. De verschillen in uitstoot tussen nieuwe kachels en vervuilende kachels zijn zeer opmerkelijk. Die verouderde kachels braken veel meer fijnstofdeeltjes uit. Misschien valt er iets voor te zeggen om mensen te overhalen om hun oude ketel van de hand te doen. Net zoals mensen destijds hun illegale wapens konden inleveren, kunnen zij nu misschien hun verouderde kachels komen afgeven in het containerpark. *(Gelach)*

Misschien moet eraan worden gedacht om zo'n maatregel op poten te zetten, om mensen te overhalen. Ten eerste moeten ze kunnen herkennen of een kachel al dan niet over verschillende verbrandingskamers beschikt, en ten tweede moeten ze weten waar ze ermee naartoe kunnen en op welke manier ze kunnen zorgen voor schonere verbrandingsmethodes.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister, dank u wel voor uw antwoord. Sensibilisering is inderdaad een zeer belangrijk punt in deze problematiek. Mensen moeten zich er echt van bewust worden dat ze ook uitstoot van fijn stof genereren wanneer ze hout verbranden. Ik denk dat veel mensen zich er niet echt van bewust zijn, ze horen het wel ergens, maar ze moeten die link nog leggen.

Er zal bijkomend actie moeten worden gevoerd om mensen ervan te overtuigen dat het echt wel wenselijk is om hun verouderde kachels, die niet voldoen aan bepaalde normen, te vernieuwen. Eventueel kunnen er stimulerende maatregelen aan worden gekoppeld.

Minister, stel nu dat al die kachels worden vernieuwd, hoe groot is het probleem dan nog? Is het dan opgelost of moet er dan nog altijd minder worden gestookt op bepaalde dagen? Ik kan moeilijk inschatten hoe veel minder die nieuwe kachels uitstoten. Ik weet niet of u daarop nu een antwoord kunt geven, omdat het misschien nogal technisch is, maar ik ben toch benieuwd welke impact het zou hebben als alle kachels zouden worden vernieuwd.

De heer Hermes Sanctorum: Ik wou ook de vraag stellen naar een vervangprogramma. Wordt in overweging genomen om die oude houtkachels uit ons woningenbestand te krijgen? U zegt dat het smogalarm in verband met de houtkachels in een aantal gemeenten wordt toegepast. Op welke schaal gebeurt dat? Ik heb dat eerlijk gezegd nog nergens gehoord of

gezien, maar ik veronderstel dat het dan in sommige gebieden wel gebeurt. Op welke schaal gebeurt dat? Over hoeveel gemeenten gaat het en welke?

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, u weet dat ik niet voor heffingen ben of voor het verbieden van iets, ik hou van positieve maatregelen en vooral van sensibilisering. Door sensibilisering kunnen we de burger overtuigen om daadwerkelijk iets te doen voor ons leefmilieu.

Minister, ik heb een suggestie. De komende dagen vinden er weer heel wat renovatie- en bouwbeurzen plaats. Daar staan heel wat handelaars met kachels. Het is belangrijk om op die plaatsen de juiste informatie over te brengen. Dat is de beste plaats om die campagne weer boven te halen. Eventueel kan de Vlaamse overheid op die beurzen de mensen benaderen. Ik heb mijn vraag in februari ook gesteld omdat ik die informatie had opgepikt op een renovatiebeurs. Het is het geschikte moment om ervoor te zorgen dat mensen de juiste kachel aanschaffen.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, bedankt voor de suggesties. Mevrouw Eerlingen, ik kan er ook niet meteen op antwoorden. Ik zal vragen of die gegevens voorhanden zijn. Ik kan me inbeelden dat er geen detailinformatie is over hoeveel kachels er staan in Vlaanderen en van welk type. Het verschil in uitstoot zal afhangen van de verschillende types. Ik kijk dat na en maak die informatie over als die beschikbaar zou zijn.

Heel concreet zijn er op dit moment geen plannen om naar een vervangingsprogramma te gaan, zeker niet om er premies voor te betalen. Daar zijn geen budgetten voor in de begroting die in december is goedgekeurd. Het is ook niet opgenomen in het fijnstofplan dat we hebben opgemaakt. We kunnen wel verder bekijken in hoeverre dat haalbaar is in de toekomst.

Wij zetten absoluut verder in op sensibilisering. Mevrouw Van den Eynde, op alle grote bouw- en renovatiebeurzen hebben wij een stand vanuit onze diensten, waar specifiek aandacht wordt besteed aan asbest en fijn stof. Ook de campagne Stook Slim wordt daar meegenomen. We zijn daar en doen soms ludieke zaken om de aandacht te trekken. We investeren er heel sterk in om op die manier de mensen te bereiken. Die folders zijn ook beschikbaar via gemeentebesturen en bibliotheken.

Mijnheer Sanctorum, op dit moment hebben 21 gemeenten dat opgenomen in hun politiereglement, wat de bedoeling is, zodat het op die manier van toepassing wordt. Ik heb hier geen lijst van de gemeenten waarover het gaat, maar ik kan u die bezorgen. Dat is de stand van zaken, het klopt wel dat er nog extra inspanningen kunnen gebeuren, om dat wat ruimer te verspreiden.

Ik merk ook dat er heel veel verwarring is. Het is ook allemaal technisch. Men haalt CO₂-uitstoot en fijn stof door elkaar. Ik word heel vaak aangesproken door mensen die vragen of het verwarmen met een houtkachel toch niet zal worden verboden, want ze zijn heel milieuvriendelijk omdat de bomen veel meer CO₂ uit de lucht halen dan er wordt uitgestoten met het verbranden van hout. Je merkt dat men nog niet goed weet hoe het in elkaar zit en wat het verschil is tussen fijn stof en CO₂. Dat verhaal is niet gemakkelijk te vertalen naar het grote publiek. Het is voor ons een uitdaging om blijvend duidelijk te maken hoe het in elkaar zit en dat het voor de mensen die stoken een direct gezondheidseffect heeft, ook vaak in huis, niet alleen in de buitenlucht. Een open haard creëert in huis vaak veel meer fijn stof dan waar men in de stad aan is blootgesteld. Ook dat vraagt veel inspanningen om te blijven uitleggen hoe het in elkaar zit. Het is niet zo evident om het op een aanvaardbare en verstaanbare manier uitgelegd te krijgen. Dat is onze taak waar we verder zullen op inzetten.

De voorzitter: Collega's, ik onthoud dat we de lijst met 21 gemeenten nog krijgen en dat je binnenkort een GAS-boete kunt krijgen voor het stoken van hout op de verkeerde dagen.

De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de evaluatie van de cijfers van 2012 inzake huishoudelijke afvalstoffen - 629 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Voorzitter, ik heb een vraag om uitleg omtrent de inventarisatie die elk jaar gebeurt door de OVAM. Daaruit blijkt dat er in 2012 in totaal 3.285.363 ton huishoudelijk afval ingezameld werd, wat neerkomt op gemiddeld 513 kilogram per Vlaming. Dat is heel wat tonnen minder dan in 2011, namelijk 11 kilogram per Vlaming minder. Deze cijfers zijn voor het vijfde jaar op rij aan het dalen. Over een periode van tien jaar gaat het om een afname met 21 kilogram of 4 procent.

Dezelfde goede cijfers kunnen worden voorgelegd op het vlak van selectief ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen. Er zijn ook goede resultaten op het vlak van restafval. De Vlaming produceerde in 2012 149 kilogram restafval. De voorbije tien jaar is dat gezakt van 159,6 kilogram per inwoner naar 149 kilogram. Voor het vierde jaar op rij haalt Vlaanderen de doelstelling van maximum 150 kilogram restafval per inwoner. We zitten daar een kilogram onder. Er zijn ook goede cijfers voor het grof vuil. Daar is er een spectaculaire afname van 36,2 kilogram per inwoner naar 29 kilogram per inwoner.

Als reactie op de analyse van de OVAM gaf de minister mee dat ze het belangrijk blijft vinden om de Vlaming blijvend aan te zetten om nog beter te sorteren zodat de materiaalkringlopen gesloten worden. Dat is een onderwerp waar de minister zwaar op heeft ingezet de voorbije jaren. Vandaag belandt nog te veel recycleerbaar materiaal bij het grof vuil of bij het huisvuil. Om dat in kaart te brengen is de OVAM van plan om een sorteeraanalyse van het huisvuil op te maken.

Minister, ik had graag een reactie van u op deze cijfers. Beantwoorden deze cijfers aan uw verwachtingen? Op welke manier wilt u de Vlaming nog meer aanzetten om beter en meer te sorteren, ook al hebben wij de beste cijfers van heel Europa op dat vlak? Ik heb ten slotte een vraag over de aankondiging van de OVAM dat er nog te veel recycleerbaar materiaal belandt bij het grof vuil en het huisvuil en het plan om een sorteeraanalyse op te maken. Kunt u iets meer zeggen over die sorteeraanalyse? Op welke termijn kunnen we beschikken over de resultaten daarvan?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw Taeldeman heeft zonet de positieve inzamelingscijfers meegedeeld. We kennen die natuurlijk. De Vlaming heeft de laatste jaren heel intensief huisvuil gesorteerd. Ik vind dat heel goed nieuws, maar ik stel toch vast dat diezelfde Vlaming in 40 procent van de gemeenten meer zal moeten betalen voor zijn huisvuilzak. Ik vind dat toch wel frappant. Hoe kan men nu de boodschap overbrengen aan dezelfde burger dat we heel goed bezig zijn, maar dat je toch meer moet betalen voor je huisvuilzak? Minister, hoe gaan we de boodschap meegeven dat we meer inspanningen moeten doen, als we de burger telkens meer geld vragen voor zijn huisvuilzak? Is dat omdat de huisvuilverwerking meer kost, of is dat omdat bepaalde gemeentebesturen hun minderinkomsten willen recupereren? Ik vind dat persoonlijk geen goed signaal. Ik heb het meegemaakt in mijn eigen gemeente dat de huisvuilzak een halve euro duurder werd. Als je dan vaststelt dat de inzamelcijfers veel beter zijn dan de jaren voorheen, waarom moet de burger dan meer betalen? Ik vind dat geen logische boodschap. Wat is daarvan volgens u de achterliggende reden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Taeldeman en collega Van den Eynde, de cijfers van huishoudelijke afvalstoffen liggen reeds enkele jaren in dezelfde lijn. We halen de

doelstellingen waarin was voorzien in ons uitvoeringsplan. Er zijn inderdaad goede resultaten. Dat beleid is ook vastgelegd op lange termijn in een meerjarenplan, het uitvoeringsplan 'Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen' (UMBHA). Dat is opgemaakt voor de periode 2008-2015. Er is in een driejaarlijkse evaluatie voorzien. Die evaluatie is gepland voor 2014. Er zal op basis van deze evaluatie gewerkt worden aan een herziening van het plan.

Het nieuwe beleidsplan zal vanuit een vernieuwde invalshoek worden uitgewerkt. Dat is logisch, aangezien we nu vanuit het Materialendecreet vertrekken. Er is dus een verschuiving van de focus naar het volledige ketenbeheer.

Als inspirerende strategie voor het nieuwe beleidsplan heeft Vlaanderen de ambitie om niet alleen de reeds hoge scores voor selectieve inzameling en recyclage nog te verbeteren, maar ook om de materiaalkringloop te sluiten, om grondstoffen maximaal te hergebruiken en te benutten, zodat ze uiteindelijk geen restafval meer zijn. Mevrouw Van den Eynde, het is natuurlijk daarom dat een huisvuilzak duurder is. Zo maken we restafval onaantrekkelijk, zodat er meer wordt gerecycleerd en kan worden hergebruikt.

Mevrouw Taeldeman, we moeten dus ook in de toekomst meer aandacht hebben voor duurzaam design, productieprocessen en producten die minder primaire grondstoffen en energie verbruiken en ook een langere levensduur hebben, en natuurlijk ook voor de recycleerbaarheid. Op het vlak van afvalbeheer willen we onze positie als koploper bestendigen: we staan aan de top met betrekking tot het sorteren aan de bron, de selectie op hergebruik en de selectieve inzameling, maar ook met betrekking tot de hoogwaardige recyclage van materialen. We zetten dus verder in op preventie en hergebruik, zowel van producten als van onderdelen. Daarbij gaat de aandacht naar systeeminnovatie, schone technologie en een sturing van het aankoopgedrag van de consument in de richting van betere producten en diensten. We willen daar stapsgewijs naartoe werken. Dat lijkt me ook logisch.

In het kader van dat alles zullen we in 2014 onderzoeksprojecten uitvoeren, om in te schatten in welke mate rekening moet worden gehouden met trends zoals demografische evoluties, veranderende consumptiepatronen en nieuwe maatschappelijke trends. Op basis van deze evaluatie en het resultaat van de onderzoeksprojecten zal de nieuwe planning worden opgemaakt, en natuurlijk zal ook worden gekeken naar een kosten-batenanalyse. En natuurlijk moet het kostenplaatje ook realistisch zijn. Dat hoef ik u niet uit te leggen.

De acties en doelstellingen worden afgestemd op en geven ook mee richting aan het Vlaams Materialenprogramma, dat een circulaire economie in Vlaanderen ambieert tegen 2020.

Met de sorteeranalyse van het huisvuil tracht de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) via een steekproef bij 39 gemeenten een representatief beeld te vormen van de samenstelling van de inhoud van de huisvuilzak en -container. De sorteeranalyse is een onderzoek dat op regelmatige tijdstippen wordt uitgevoerd. De recentste analyse is dit najaar gestart en vindt plaats in vier seizoenen: de voorbije herfst en de winter, lente en zomer van 2014. Op die manier wordt de veranderende samenstelling in de vier seizoenen weggefilterd. Bovendien wordt er een onderscheid gemaakt tussen stedelijke en landelijke gemeenten, en ook tussen gemeenten in een groen- en in een gft-regio. De resultaten zullen in het najaar van 2014 beschikbaar zijn.

Door de inhoud van de huisvuilzak op representatieve wijze te onderzoeken, krijgen we een beeld van wat de Vlaming nog bij het restafval voegt. Daarin bevinden zich nog afvalstoffen die perfect recycleerbaar zijn en die nu reeds selectief worden ingezameld, of waarvoor dat eventueel in de toekomst kan worden gestart, indien dat economisch en ecologisch interessant is. Op basis van de resultaten kunnen we ook bepalen op welke stromen we ons in de toekomst moeten focussen om de hoeveelheid huishoudelijk restafval nog verder te doen afnemen. Dat is immers eigenlijk onze ambitie.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Hopelijk kan ik u hier eind 2014 de sorteeraanlyse van de OVAM vragen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik ben absoluut niet gekant tegen initiatieven om de hoeveelheid afval te verminderen, maar klopt het dat de verwerking van afval duurder is geworden? Of zijn die tarieven gelijk gebleven?

Minister Joke Schauvliege: Ik denk niet dat die tarieven zijn veranderd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de MiNa-werkers - 639 (2013-2014)

De heer Bart Martens: Geachte leden, minister, de huidige regeling voor MiNa-werkers is afgelopen op 31 december van vorig jaar. De regeling houdt in dat gemeenten een beroep kunnen doen op mensen uit kansengroepen, om hen in te schakelen voor milieu- en natuurtaken. Ik meen dat dit systeem de voorbije jaren zijn deugdelijkheid heeft bewezen, zowel op vlak van duurzame tewerkstelling als op het vlak van milieu- en natuurbeleid. Heel wat gemeenten maken daar gebruik van. Alleen al in de provincie Antwerpen zouden meer dan twintig gemeenten dergelijke MiNa-werkers als nuttige aanvulling op de werking van hun eigen technische diensten hebben ingeschakeld.

Het is echter onduidelijk of die regeling na 1 januari 2014, dus dit jaar, zal worden voortgezet, en zo ja, onder welke voorwaarden en modaliteiten dat zal gebeuren. Het laat zich raden dat een aantal gemeentebestuurders die vandaag dergelijke MiNa-werkers inzetten, met grote problemen zitten. Zolang er geen duidelijkheid is over de werking en de budgettaire impact van die MiNa-werkers voor de gemeenten, is het voor die gemeentebesturen moeilijk om een beleid en een begroting op lange termijn vast te leggen. Bovendien kunnen door de onzekerheid ook geen engagementen worden aangegaan ten aanzien van de doelgroepmedewerkers. Naar verluidt gaat het om een rechtstreekse tewerkstelling van 250 banen voor sociaal zwakkeren, die op de helling staan vanaf 1 januari 2014. Het lijkt me dringend nodig dat er duidelijkheid wordt gecreëerd over het statuut van die mensen en van de technische en sociale omkadering die gepaard gaat met hun tewerkstelling.

Minister, wordt de regeling van de MiNa-werkers voortgezet na 1 januari 2014, en zo ja, wat houdt die regeling concreet in? Onder welke voorwaarden en modaliteiten kan de samenwerking met arbeiders uit kansengroepen worden voortgezet? Hoe zal het voortzetten van de MiNa-werking worden gefinancierd, en waar zullen de budgetten vandaan komen? Is er in overgangsmaatregelen voorzien indien er geen oplossing is tegen 1 januari 2014? Indien de regeling niet wordt aangehouden, wat is hiervan de reden? Wat is dan het alternatief voor deze groep van mensen, die weinig of geen kans maken op de gewone arbeidsmarkt, en wat is de impact op de technische en sociale omkadering die met hun tewerkstelling gepaard gaat? Wat zijn de gevolgen voor het natuur- en milieubeleid op lokaal vlak voor gemeenten die vandaag MiNa-werkers engageren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De Vlaamse Regering heeft op 20 december een beslissing genomen. Dat had ik hier al aangekondigd. Het voorontwerp van besluit houdende toekenning van compensatie aan verschillende actoren en aan gemeenten voor milieugerelateerde taken werd goedgekeurd. De regeling richt zich op twee groepen van aanvragers, de steden en gemeenten enerzijds en private organisaties anderzijds. Het voorontwerp van besluit ligt op dit ogenblik bij de Minaraad voor advies.

Meer specifiek voor de MiNa-werkers wil ik de grote lijnen nog eens herhalen. De verdeling van het contingent voor de gemeenten van 616 takenpakketten, of 308 voltijds equivalenten (vte), zal als volgt gebeuren. Elke deelnemende gemeente krijgt minstens twee takenpakketten of één vte volgens het huidige systeem van de MiNa-werkers. Het niet benutte contingent zal ter beschikking worden gesteld aan de gemeenten die meer dan twee takenpakketten effectief hebben ingezet in het kalenderjaar waarover gerapporteerd wordt, op basis van het aantal inwoners en de onbebouwde oppervlakte uitgedrukt in hectare van de gemeente, afgerond per takenpakket. Dit wil niet zeggen dat gemeenten pas in 2015 zullen weten op hoeveel takenpakketten ze recht hebben. Binnen de veertien dagen nadat de gemeenten hebben ingetekend, zullen de diensten hen meedelen hoeveel gemeenten hebben ingetekend en op hoeveel takenpakketten ze recht hebben.

Na de rapportering kan het zijn dat er nog extra takenpakketten kunnen worden verdeeld. Dit zal echter geen grote verschuivingen meer veroorzaken. De toegelaten taken blijven in grote lijnen behouden, alleen het thema energie verdwijnt. Het gaat over taken rond natuurbehoud en -beheer, pesticidenvrij beheer, het sluiten van materialenkringlopen en openbare reinheid. Per takenpakket wordt een subsidie gegeven van 5250 euro. Gemeenten moeten geen planning meer indienen, maar wel één keer intekenen voor een periode van zes jaar. Dat is planlastenverlagend. Er wordt een beperkte jaarlijkse rapportering gevraagd. Dit is opnieuw een belangrijke administratieve vereenvoudiging voor de gemeenten. Het budget is ingeschreven op de begroting van 2014. In het voorontwerp van besluit staat dat het besluit in werking treedt op 1 januari 2014.

Taken die vanaf 1 januari 2014 worden uitgevoerd en voldoen aan de voorwaarden van het besluit, kunnen dus in aanmerking komen voor subsidie wanneer het besluit definitief wordt goedgekeurd. Als overgangsmaatregel zal bij de definitieve goedkeuring de intekeningsdatum voor de gemeenten bepaald worden. De gemeenten werden hier al over ingelicht.

De heer Bart Martens: Ik dank u voor uw antwoord, minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over radioactief materiaal bij de ontmanteling van vliegtuigen op de luchthaven van Oostende - 661 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, onlangs werden op de luchthaven van Oostende twee Boeings 747 ontmanteld. Die gebeurtenis kreeg heel wat aandacht van de pers. Het balastmateriaal in die vliegtuigen bevatte blijkbaar laagradioactief materiaal, namelijk verarmd uranium. Niettemin werd dat materiaal gewoon in containers afgevoerd naar een schroothandel.

Het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC) liet een onderzoek uitvoeren en verwittigde het parket van Kortrijk, dat het optreden tegen milieudelicten in West-Vlaanderen coördineert. Naar verluidt zouden er inbreuken zijn op het Afvalstoffendecreet en op de regelgeving met betrekking tot ioniserende straling.

In welke mate is de Vlaamse overheid betrokken bij dit dossier? Is er in dit dossier sprake van een gebrekkige samenwerking tussen het federale niveau en het Vlaamse?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandaele, zowel de afdeling Milieu-inspectie, buitendienst West-Vlaanderen, als de OVAM hebben technische expertise geleverd aan de

lokale Politie Oostende bij het opstellen van een proces-verbaal. Dit proces-verbaal werd door de politie doorgestuurd aan het parket.

Het FANC is verantwoordelijk is voor het toezicht op nucleair afval. Het FANC heeft het onderzoek naar de afvoer van deze afvalstoffen onmiddellijk overgenomen. De samenwerking tussen de Vlaamse en federale diensten is dus vlot verlopen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Echte resultaten zijn dus niet bekend, minister? We zijn toch enkele weken verder? (*Ontkenning*)

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Voorlopige Versie